

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

21.10.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ "Тесла" участва в изграждането на батериен парк за 300 МВтч в Твърдица

Батериен парк с капацитет 300 мегаватчаса (МВтч), който ще може да съхранява електроенергия за период от 5 часа, започва да се изгражда в Твърдица. На церемонията по първата копка присъстваха премиерът Румен Радев, министърът на иновациите и дигиталната трансформация Иван Василев, министърът на енергетиката Ива Петрова, представители на инвеститорите и на американската компания "Тесла" (Tesla).

Проектът е част от инвестиционна програма за модернизация на българската енергийна инфраструктура на обща стойност над 350 млн. евро. Съоръжението ще използва батерийната технология "Мегапак Екс Ви Ел" (Megapack VXL) на "Тесла". Предвижда се инсталирането на 80 батерийни единици и 20 трансформатора с мощност 4,4 МВт.

Това е първият от 3 планирани проекта, които ще бъдат реализирани с участието на "Асарел-Трейд", "Пауър Профит" (Power Profit) и "Тесла". Общият капацитет за съхранение на електроенергия на трите съоръжения ще надхвърли 2300 МВтч.

"За мен е удоволствие да положим първа копка не само за развитието на Твърдица и региона, но и за модернизацията на българската икономика", заяви премиерът Румен Радев.

По думите му възможността електроенергията да се съхранява надеждно и устойчиво е от стратегическо значение за бъдещето на енергетиката и икономиката. "Този, който успее да изгради капацитет за надеждно, устойчиво съхраняване на енергия, държи ключа към бъдещето", подчерта той.

Радев посочи, че България вече е сред водещите страни в Европа по отношение на батерийния капацитет за съхранение спрямо размера на електроенергийната си система. Според него подобни инвестиции повишават сигурността на доставките, подобряват баланса и гъвкавостта на системата и създават условия за по-ниски цени на електроенергията. "Съвременната енергийна инфраструктура не е само важен елемент от икономиката. Тя вече е задължително условие за икономически растеж", заяви премиерът.

Министърът на енергетиката Ива Петрова определи началото на строителството като резултат от съвместната работа на институциите, инвеститорите и останалите участници в проекта.

Тя отбеляза, че с увеличаването на дела на възобновяемите енергийни източници расте и необходимостта от по-гъвкава електроенергийна система. Батериите могат да помогнат за балансирането ѝ, като съхраняват енергия и я предоставят при необходимост.

По данни, представени от министъра, за по-малко от година и половина в България са въведени системи за съхранение с общ капацитет над 6 ГВт. Според нея тези технологии са допринесли за сигурността на енергийните доставки в региона през критични летни периоди. "Ще положим всички усилия да запазим това стратегическо предимство с адекватни следващи стъпки", заяви Петрова.

Министерството на енергетиката ще продължи работата по регулаторни правила, които да насърчават инвестициите в батерийни системи. Сред приоритетите са и изграждането на нови енергийни мощности и развитието на помпено-акумулиращи водноелектрически централи (ПАВЕЦ).

Целта е страната да запази надеждността на енергийните доставки и да остане привлекателна за инвеститори, технологични компании и стратегически партньори.

Управителят на "Асарел-Трейд" и председателя на УС на Асоциация на индустриалния капитал в България Румен Събев Радев определи първата копка като начало на дългосрочен процес, който включва подготовката на строителната площадка,

изграждането на необходимата инфраструктура и самия батериен парк, както и присъединяването му към електроенергийната система.

Той изрази увереност, че проектът ще бъде завършен в предвидените срокове, и подчерта значението на дългосрочните инвестиции в България.

По думите му компанията разширява дейността си и към цифровата критична инфраструктура и разработването на решения, свързани с изкуствения интелект. "Ние сме тук за постоянно и изграждаме бъдещето в страната ни", заяви той, като посочи съхранението на електроенергия като важна част от тази визия.

Проектът предвижда изграждането на комплексна инфраструктура, която ще обедини строителни съоръжения, електроенергийно оборудване и високотехнологични батерийни системи.

Според представената информация при пълно зареждане батерийният парк ще разполага със запас от електроенергия, който би могъл да покрива потреблението на Твърдица за продължителен период.

Кметът на общината Мария Гвоздейкова-Златева определи инвестицията като възможност за местното развитие. Тя посочи, че новите проекти във високотехнологични сектори могат да имат положителен ефект не само за общината, но и за региона. "Бъдещето на малките общини зависи и от способността им да привличат големи идеи и сериозни инвестиции", заяви кметът. Тя благодари на инвеститорите, партньорите и институциите за доверието към Твърдица и подчерта, че устойчивото развитие изисква продължително сътрудничество между местната власт, държавата и бизнеса.

[АИКБ](#)

✓ АОБР проведе среща с кандидат-президентската двойка Илияна Йотова и Кирил Вълчев

На 20 октомври 2026 г. Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) проведе среща с кандидатите за президент и вицепрезидент Илияна Йотова и Кирил Вълчев. В срещата участваха представители на четирите организации, членувачи в АОБР^[1]: **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, Българската стопанска камара (БСК), Българската търговско-промишлена палата (БТПП) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ).

В рамките на срещата бяха представени дейността на основните приоритети на АОБР за 2026 г. и бяха обсъдени основни въпроси, свързани с икономическото развитие на страната, конкурентоспособността на българската икономика и приоритетите пред държавата и бизнеса.

Ключов акцент в разговора с кандидатите за президент и вицепрезидент беше проектът на държавния бюджет за 2027 г. и бюджетната рамка като основа за провеждането на последователна икономическа политика с ясно определени приоритети, цели и измерими резултати. Внимание беше отделено на конкурентоспособността на българската икономика, нуждата от създаване на по-добри условия за развитие на българските предприятия, както и насърчаването на инвестициите в тях.

Съществено място в разговора зае темата за състоянието на пазара на труда, недостигът на работна сила и квалифицирани кадри, съответствието между образованието и потребностите на бизнеса, процедурите за привличане на работници от трети страни и необходимостта от създаване на по-добри възможности за достъп на чуждестранни студенти до българските висши училища.

Обсъдени бяха също регионалните дисбаланси, демографските предизвикателства и нуждата от подобряване на условията за икономическо развитие в различните части на страната. В този контекст беше разгледано значението на транспортната, пътната и енергийната инфраструктура като основен фактор за подобряване на свързаността и насърчаване на икономическото развитие на регионите.

По време на срещата представителите на работодателските организации обърнаха внимание на необходимостта от намаляване на административната тежест за бизнеса, повишаване на ефективността на контролните органи и подобряване на взаимодействието между бизнеса и държавната администрация.

Засегнати бяха и въпросите за ролята на външната политика в подкрепа на българските предприятия на международните пазари, разширяването на икономическите контакти и привличането на инвестиции.

В рамките на срещата беше обсъдена и настоящата обстановка в Черноморския регион и потенциалното ѝ отражение върху туризма, външната търговия, корабоплаването и дейността на пристанищата в България.

Като заключение беше подчертана нуждата от укрепване на партньорството между държавата и бизнеса чрез конструктивен диалог, съгласуване на конкретни цели и определяне на ясни срокове за тяхното изпълнение, основани на сътрудничество и партньорско отношение.

^[1] От страна на АИКБ присъстваха Добрин Иванов – изпълнителен заместник-председател, и Ивелин Желязков – директор „Тристранно сътрудничество“. БСК беше представена от Добри Митрев – председател на Управителния съвет и ротационен председател на АОБР, Мария Минчева и Станислав Попдончев – заместник-председатели и членове на УС. От страна на БТПП участваха Цветан Симеонов – председател на Управителния съвет, Васил Тодоров – заместник-председател, и Боряна Абаджиева – ръководител на отдел „Икономически анализи и политика“. КРИБ беше представена от Кирил Домусчиев – председател на Управителния съвет, Боряна Манолова – заместник-председател, и Любомир Пейновски – член на Управителния съвет.

✓ „АИКБ Консулт“ ЕООД продължава обученията с ваучери за заети лица

„АИКБ Консулт“ ЕООД продължава да предоставя възможности за безплатни обучения, на заети и безработни лица чрез ваучери от Агенцията по заетостта. Обученията се финансират по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021–2027, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд+.

Инициативата предоставя възможност на безработните, работещите, включително на самостоятелно заетите лица, да развият своите професионални компетентности и да подобрят перспективите си за кариерно развитие.

„АИКБ Консулт“ ЕООД е обучителна организация към Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и одобрен доставчик на обучения с ваучери от Агенцията по заетостта.

Предлаганите обучения срещу ваучери, които предстои да стартират, са в дистанционна форма:

- **Дигитални компетенции:**
 - Базово ниво (ниво 1 и 2 съгласно DigComp),
 - Средно ниво (ниво 3-4 съгласно DigComp),
 - Напреднало ниво (ниво 3 и 4 съгласно DigComp),
 - Високоспециализирано ниво (ниво 5 и 6 съгласно DigComp)
- **Английски език:**
 - нива A1, A2, B1
 - нива A2, B1, B2

Желаещите да се включат в обучение могат да кандидатстват онлайн чрез електронната платформа на Агенцията по заетостта, като попълнят заявление за предоставяне на ваучер за обучение и посочат **„АИКБ Консулт“ ЕООД в полето „Доставчик на обучение“**.

След одобрение кандидатите получават електронен ваучер, а избраният доставчик предоставя допълнителна информация за организацията и провеждането на обучението.

Подаване на заявление за обучение с ваучер:

<https://servicesprocess.az.government.bg/service/service/5aedf067-45f5-4a56-9fe7-ca42f9084cc8>

За повече информация относно предлаганите обучения, условията за участие и възможностите за записване заинтересованите лица могат да се свържат с екипа на Центъра за професионално обучение към „АИКБ Консулт“ ЕООД:

Телефони: 02 9065 681; 02 9065 688

Имейл: bicaconsult@bica-bg.org

Уебсайт: <https://bicaconsult.com/>

АОБР

✓ АОБР проведе среща с кандидат-президентската двойка Илияна Йотова и Кирил Вълчев

На 20 октомври 2026 г. Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) проведе среща с кандидатите за президент и вицепрезидент Илияна Йотова и Кирил Вълчев. В срещата участваха представители на четирите организации, членувачи в АОБР^[1]: **Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, Българската стопанска камара (БСК), Българската търговско-промишлена палата (БТПП) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ).

В рамките на срещата бяха представени дейността на основните приоритети на АОБР за 2026 г. и бяха обсъдени основни въпроси, свързани с икономическото развитие на страната, конкурентоспособността на българската икономика и приоритетите пред държавата и бизнеса.

Ключов акцент в разговора с кандидатите за президент и вицепрезидент беше проектът на държавния бюджет за 2027 г. и бюджетната рамка като основа за провеждането на последователна икономическа политика с ясно определени приоритети, цели и измерими резултати. Вниманието беше отделено на конкурентоспособността на българската икономика, нуждата от създаване на по-добри условия за развитие на българските предприятия, както и насърчаването на инвестициите в тях.

Съществено място в разговора зае темата за състоянието на пазара на труда, недостигът на работна сила и квалифицирани кадри, съответствието между образованието и потребностите на бизнеса, процедурите за привличане на работници от трети страни и необходимостта от създаване на по-добри възможности за достъп на чуждестранни студенти до българските висши училища.

Обсъдени бяха също регионалните дисбаланси, демографските предизвикателства и нуждата от подобряване на условията за икономическо развитие в различните части на страната. В този контекст беше разгледано значението на транспортната, пътната и енергийната инфраструктура като основен фактор за подобряване на свързаността и насърчаване на икономическото развитие на регионите.

По време на срещата представителите на работодателските организации обърнаха внимание на необходимостта от намаляване на административната тежест за бизнеса, повишаване на ефективността на контролните органи и подобряване на взаимодействието между бизнеса и държавната администрация.

Засегнати бяха и въпросите за ролята на външната политика в подкрепа на българските предприятия на международните пазари, разширяването на икономическите контакти и привличането на инвестиции.

В рамките на срещата беше обсъдена и настоящата обстановка в Черноморския регион и потенциалното ѝ отражение върху туризма, външната търговия, корабоплаването и дейността на пристанищата в България.

Като заключение беше подчертана нуждата от укрепване на партньорството между държавата и бизнеса чрез конструктивен диалог, съгласуване на конкретни цели и определяне на ясни срокове за тяхното изпълнение, основани на сътрудничество и партньорско отношение.

^[1] От страна на **АИКБ присъстваха Добрин Иванов – изпълнителен заместник-председател, и Ивелин Желязков – директор „Тристранно сътрудничество“**. БСК беше представена от Добри Митрев – председател на Управителния съвет и ротационен председател на АОБР, Мария Минчева и Станислав Попдончев – заместник-председатели и членове на УС. От страна на БТПП участваха Цветан Симеонов – председател на Управителния съвет, Васил Тодоров – заместник-председател, и Боряна Абаджиева – ръководител на отдел „Икономически анализи и политика“. КРИБ беше представена от Кирил Домусчиев – председател на Управителния съвет, Боряна Манолова – заместник-председател, и Любомир Пейновски – член на Управителния съвет.

БТА

✓ ЕИСК започва днес пленарна сесия с акцент върху технологичния суверенитет и борбата с бедността

Двудневната пленарна сесия на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) започва днес в Брюксел, като на водещо място в дневния ред са технологичният суверенитет на Европейския съюз, борбата с бедността и достъпът до жилища. Заседанията ще се проведат в сградата „Пол-Анри Спаак“ на Европейския парламент в Брюксел.

Сесията ще бъде открита в 14:30 ч. местно време (15:30 ч. българско време). Днешният основен дебат ще бъде посветен на европейския технологичен суверенитет и мястото на човека в цифровата трансформация. В него се очаква да участват изпълнителният заместник-председател на Европейската комисия по въпросите на технологичния суверенитет, сигурността и демокрацията Хена Виркунен и генералният директор на европейската технологична асоциация „ДиджиталЮрп“ (DIGITALEUROPE) Сесилия Бонефелд-Дал.

Дискусията е свързана с предстоящото приемане на становища по втория европейски законодателен акт за интегралните схеми и по намаляването на зависимостта на ЕС от чуждестранни доставчици на облачни услуги, изкуствен интелект и цифрови платформи. Сред предложенията са инвестиции в европейска цифрова инфраструктура, насърчаване на решения с отворен код и по-добра защита на данните и правата на работещите.

Утре, 22 октомври, от 10:00 ч. местно време (11:00 ч. българско време) ще се състои дебат на високо равнище на тема „Изкореняване на бедността до 2050 г.: изпълнение на нашата колективна отговорност“. В програмата са включени изказвания на председателя на ЕИСК Шеймъс Боланд, изпълнителния заместник-председател на Европейската комисия по въпросите на социалните права и уменията, качествените работни места и подготвеността Роксана Мънзату и председателя на Европейската мрежа за борба с бедността Карлос Сусиас. Предвидени са видеообращения на ирландския министър за социалната защита и министър на селското и общностното развитие Дара Калъри от името на ирландското председателство на Съвета на ЕС и на председателя на комисията по заетост и социални въпроси на Европейския парламент Ли Андершон. Очаква се Европейската комисия и ЕИСК да подпишат меморандум за разбирателство за сътрудничество при изпълнението на стратегията на ЕС за борба с бедността. Ще бъде представено и проучване, поръчано от Комитета, което разглежда европейските политики през призмата на бедността и възможностите за прекъсване на цикъла на социална неравнопоставеност.

Дискусиите ще обхванат предаването на бедността между поколенията, неравенствата между селските и градските райони и мерките за превенция и социална защита. Сред участниците е Мария Петкова, заместник-председател на европейската платформа на организациите на възрастните хора „Ейдж Платфърм Юрп“ (AGE Platform Europe).

В рамките на сесията ще бъдат разгледани становища за укрепването на Европейската гаранция за децата, преодоляването на бездомността и жилищното изключване, сметките за електроенергия и защитата на потребителите в цифровата среда.

В дневния ред са включени и теми с българско участие. **Доц. д-р Милена Ангелова, изпълнителен заместник-председател на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** е сред докладчиците по становището за водната дипломация и възстановяването на глобалния воден цикъл.

[Crimes.bg](https://crimes.bg)

✓ Добрин Иванов, АИКБ: Вървим по пътя на Франция

Протестите във Франция и други европейски държави са симптом и проявление на един проблем в западното общество и се нарича живот на заем. Франция от 50 години има бюджетни дефицити. По-голяма част от публичните разходи във Франция са социални плащания, което лишава страната от фискално пространство. Това заяви **изпълнителният заместник-председател на АИКБ Добрин Иванов** в предаването „Денят на живо“ по Нова нюз.

Към настоящия момент ние сме в по-добра позиция от Франция, обобщава той.

Франция е пример за социална държава в света. Това, което ѝ тежи в последните години, освен дълга са и лихвите по него. Кредиторите все по-малко вярват на френското правителство, тъй като то не успява да извършва реформите, които обеща. Над 90 млрд. евро са плащанията за лихви и те растат. Това са суми, които вече са непосилни и за Франция, въпреки че е голяма икономика, обясни Иванов.

Разходите за войната все по-трудно могат да бъдат оправдани. Ако ситуацията продължи ще трябва да се режат или социални разходи или да се вдигнат данъците, каза директорът на АИКБ.

Иванов направи паралел с България. По думите му страната ни върви по пътя на Франция. Според него страната ни по-бързо би загубила доверието на кредиторите, тъй като сме по-малка икономика.

Разгледай карти

„Проблемът е дълго отлагани във времето структурни реформи. България има шанса да поправи това със следващите бюджети. Това, което бе представено в Бюджет 2026 не е достатъчно смело по отношение на структурните реформи и консолидирането. Мярката по отношение на бюджетния дефицит е похвална, но недостатъчна“, обясни Добрин Иванов.

Три години договаряме формулата на минималната работна заплата. Това, което искат синдикатите е по стария механизъм, който бе замразен. Сега и двете страни направиха компромиси. Механизмът е договорен. Числото 690 е извън този механизъм, каза още той.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Наталия Ефремова: Подготвят се законодателни промени за намаляване на хората на МРЗ

Предстои разговор за намаляване броя на хората, които получават минимална работна заплата и увеличаване на възможностите за по-добро възнаграждение. Това е посоката, която залагаме и за законодателните мерки, заяви министърът на труда и социалната политика Наталия Ефремова по време на международна конференция, на тема "Повишаване на заплатите чрез колективно договаряне".

Наталия Ефремова - министър на труда и социалната политика: "Това е един път, който ние ще вървим съвместно от тук насетне, с дългосрочни намерения за това да преценяваме как точно, с определените законодателни решения, които взимаме, постигаме адекватност на минималната работна заплата. Тогава, когато тя не може да се постигне, разбира се, че трябва да се направят съответните промени, за да вървим в посока на това тя да е адекватна мени".

БНР

✓ Goldam Sachs отчита рязко повишаване на цената за превоз на суров петрол

Оставащото в сила високо напрежение в Близкия изток заради конфликта с Иран и сблъсъците между Саудитска Арабия и йеменските хути доведе до рязко покачване на разходите за превоз на петрол в световен мащаб, което създава допълнителен натиск върху енергийните пазари, се посочва в доклад на американската инвестиционна банка Goldman Sachs.

Според доклада на GS, цитиран от CNBC, средната цена за превоз на суров петрол в световен мащаб е скочила до над 20 долара за барел, при едва 3 долара година по-рано. Въпреки че през последните дни тарифите леко са спаднали, те остават приблизително седем пъти по-високи в сравнение с миналата година.

От Goldman Sachs изчисляват, че премиите за военен риск, свързани с преминаването през Ормузкия проток, формират около 7 долара от общото увеличение на средните транспортни разходи с 20 долара спрямо предходната година, докато прехвърлянето на товари от кораб на кораб извън Персийския залив допринася с още 4 долара. Инвестиционната банка предупреждава, че високите разходи за транспорт могат да увеличат ценовите разлики между отделните сортове суров петрол, да свият маржовете на печалба на рафинериите и в крайна сметка да доведат до поскъпване на крайните горива.

"Високите транспортни разходи оказват особено тежко влияние върху нетните маржове на азиатските рафинерии, застрашвайки обемите на производство на готови петролни продукти, което от своя страна може да повиши цените им в световен мащаб", пишат анализатори от Goldman Sachs.

✓ Британският държавен дълг надхвърли за първи път 3 трлн. Паунда

рез септември британското правителство отново взе назаем повече средства от очакваното, а държавният дълг надхвърли 3 трлн. паунда (около 4,01 трлн. щатски долара). Това сочат официалните данни на британската статистика ONS, които подчертават сериозното предизвикателство пред финансовия министър Джон Хийли във връзка с първия му бюджет, който ще бъде представен следващата седмица, съобщава Ройтерс.

През миналия месец размерът на заемите достигна 24,52 млрд. британски лири, което се дължи до голяма степен на разходите за лихви по дълга. Година по-рано нетният дълг нарасна с 22,8 млрд. паунда. Това са вторите най-високи данни за британските заеми през септември в историята, изоставащи само от тези през септември 2020 г. по време на пандемията от Covid-19, тъй като ръстът на разходи се повиши 6,7 млрд. паунда до 123,8 млрд., докато приходите в хазната се увеличиха с 4,9 млрд. паунда до 99,3 млрд. британски лири.

Заемането на средства през финансовата година до септември (за първите шест месеца на финансовата 2026/2027 г.), възлиза на 97,8 млрд. паунда – спад с 4,4 млрд. паунда (или 4,3%) спрямо предходната финансова година, но със 6,0 млрд.

паунда над прогнозата на Службата за бюджетна отговорност (OBR). Междувременно нетният дълг на публичния сектор за първи път надхвърли 3 трилиона паунда, което се равнява на 94% от БВП.

Очаква се на 28 октомври финансовият министър Джон Хийли да обяви повишаване на данъците за банките – наред с други мерки – за да гарантира спазването на заложените фискални правила, посочва Ройтерс.

Възможностите му за маневриране обаче значително са намалели, до голяма степен поради поскъпването на държавния дълг в световен мащаб след началото на конфликта в Персийския залив.

[Investor.bg](https://investor.bg)

✓ Търсенето на ток в Европа се възстановява след няколкогодишен сън

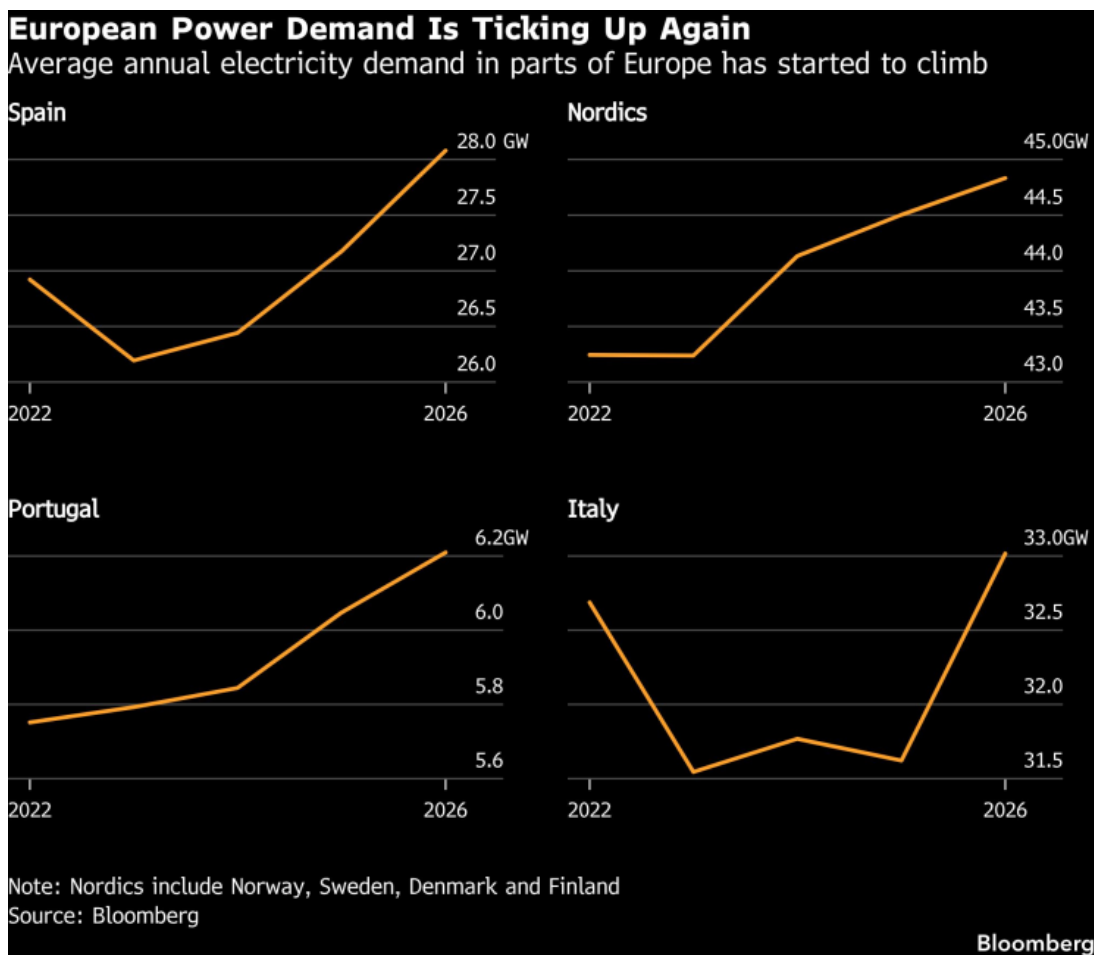
След години на спад в търсенето на електроенергия в Европа някои от водещите икономики в региона започват да потребяват повече – тенденция, която се очаква да се ускори на фона на прехода от изкопаеми горива и която може допълнително да натовари енергийните мрежи, пише Bloomberg в материал.

През последните години потреблението беше засегнато от по-слаба индустриална активност, по-високи цени, които ограничиха търсенето, и по-ефективно използване на енергията с цел намаляване на емисиите. Тъй като обаче потребителите и бизнесът все по-често разчитат на електрическата мрежа за захранване на електромобили, климатични системи и центрове за данни, настъпва нов период на растеж в търсенето на електроенергия.

Това се потвърждава от данните на BloombergNEF. След корекция за влиянието на метеорологичните условия, което прави търсенето на енергия силно променливо, BNEF отчита ръст в търсенето на електроенергия през повечето месеци от изминалата година в големи европейски икономики, включително Германия, Италия и Испания. През последната година се наблюдава и обща тенденция към нарастване на търсенето в целия Европейски съюз, според данни, събрани от аналитичния център Ember.

Макар този ръст да е значително по-слаб от скока в САЩ покрай AI, по-високото потребление в Европа свидетелства за структурна промяна. Тя ще се задълбочава с преминаването от петрол и природен газ към други енергийни източници. Това може да стимулира инвестициите във възобновяема енергия, но същевременно би могло да създаде допълнително напрежение върху мрежите – особено в случаите, когато вятърът или слънчевата светлина са недостатъчни за покриване на нуждите, или когато инфраструктурата не е пригодена за пренос на енергия до местата, където тя е необходима.

„Все по-голяма част от енергийното потребление се осъществява чрез електроенергия; така че, дори общото търсене на енергия да намалява, търсенето на електричество расте“, коментира Пер Лекандер, главен изпълнителен директор на базирания в Лондон хедж фонд Clean Energy Transition LLP. „Това е необратим процес, който ще продължи десетилетия наред“, допълва той.

Средно годишно търсене на електроенергия в отделни части на Европа: Испания, северните държави (Норвегия, Швеция, Дания, Финландия), Португалия, Италия. Графика: Bloomberg LP

Данни на BNEF показват, че търсенето на електроенергия в ЕС е спаднало с около 9% за 15-годишния период до 2023 г. Изглежда обаче, че сега тази тенденция се обръща. Според данни на Ember, септември е бил тринадесетият пореден месец, в който се отчита ръст на търсенето на електроенергия в ЕС на годишна база – най-продължителната подобна тенденция поне от 2018 г. насам.

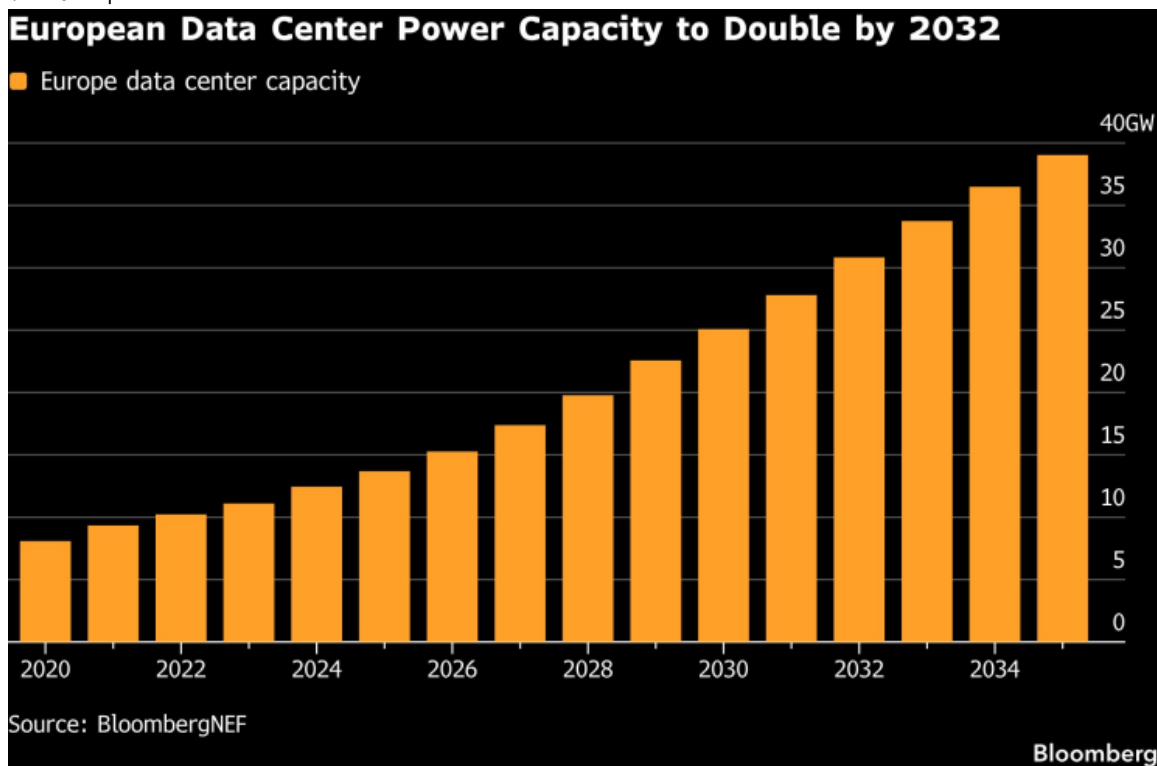
Европа спешно трябва да разшири своите електроенергийни мрежи, които вече изпитват затруднения да се справят с темпа на навлизане на нови мощности от възобновяеми енергийни източници. Ръстът в търсенето може допълнително да натовари системата, ако липсва достатъчен капацитет за пренос на „зелена“ енергия до районите, в които тя се консумира. От друга страна, ако потреблението на електроенергия продължи да расте, това би могло да стимулира инвестициите в нови вятърни и слънчеви централи, необходими за задоволяване на нуждите, като същевременно подкрепи строителната дейност и заетостта. Икономическият растеж също може да допринесе за увеличаване на потреблението на електроенергия. Миналия месец Европейската централна банка (ЕЦБ) леко повиши прогнозите си за брутният вътрешен продукт (БВП) за тази и следващата година, като очаква ръст от 0,9% през настоящата година и 1,4% през 2027 г.

В допълнение към по-широкото използване на климатици и навлизането на електрическите превозни средства, очаква се през следващите години центровете за данни да се превърнат в значително по-голям потребител на енергия предвид ускоряващото се изграждане на такива съоръжения. Според BNEF на пазари с евтина енергия с ниски въглеродни емисии като Финландия и Испания се очаква бум в търсенето от центрове за данни.

„Появяват се нови източници на търсене“, отбелязва анализаторът от BNEF Арню Тан. „Макар този ръст да не е толкова очевиден или рязък, нашата цялостна прогноза е, че търсенето ще нараства“, допълва той.

Енергийният капацитет на европейските центрове за данни се очаква да се удвои до над 30 гигавата към 2032 г., а до 2035 г. да достигне около 39 гигавата, според BNEF.

Анализът на BNEF относно потреблението до края на август е коригиран спрямо метеорологичните условия, тъй като екстремните климатични явления могат да доведат до значителни колебания в търсенето на електроенергия. Горещото лято – каквото беше това в Европа през настоящата година – води до по-високо потребление в районите, където се използват климатици.

Капацитетът на европейските центрове за данни. Графика: Bloomberg LP

И все пак, общото потребление на електроенергия в Европа остава далеч под историческите нива, тъй като индустриалната активност в големи икономики като Германия отслабва. Съществува и риск търсенето да пострада заради по-високите цени на природния газ през тази зима, които оскъпват производството на електроенергия.

Цените на основните европейски газови фючърс достигнаха най-високите си стойности от 2022 г. насам, тъй като износът от Персийския залив, който миналата година формираше около една пета от световните доставки, остава нарушен заради войната с Иран. А предвид факта, че зимните запаси от газ на континента са на сезонно дъно, пазарът остава уязвим към нови резки скокове в цените, когато търсенето за отопление нарасне.

Към момента климатиците, индустриалният растеж и електрическите превозни средства стимулират търсенето на електроенергия в Европа в различна степен, в зависимост от нивото на икономическо развитие на всяка държава, посочва Кингсмил Бонд, енергиен стратег в Ember. Същевременно войната на САЩ с Иран кара държавите и бизнеса да поставят под въпрос надеждността на вноса на енергийни ресурси, което от своя страна ускорява процеса на електрификация, добавя той.

„По-голямата част от света не разполага със значителни залежи на нефт и газ“, посочва Бонд, според когото „хората стават все по-притеснени заради хаоса“.

✓ Евродепутати договориха облекчени правила за емисиите при колите

Европейските производители на автомобили се приближават до получаване на отсрочка от плана за забрана за продажба на нови коли с двигатели с вътрешно горене от 2035 г., след като ключови групи в Европейския парламент постигнаха споразумение за облекчаване на правилата за емисиите в сектора, съобщава Bloomberg.

Представители на Европейската народна партия (ЕНП), Партията на европейските социалисти (ПЕС) и либералната група „Обнови Европа“ постигнаха споразумение, според което производителите на автомобили, включително BMW AG, Stellantis NV и Volkswagen AG, ще трябва да намалят емисиите си само с 87,5% до 2035 г., като 7,5% ще бъдат компенсирани чрез използването на зелена стомана, разкрива документ, видян от Bloomberg.

„Споразумението в Европейския парламент е успех за европейската автомобилна индустрия“, заяви Манфред Вебер, председател на ЕНП. „Забраната за двигатели с вътрешно горене не е на дневен ред. Това е добра новина за стотици хиляди работници в европейската автомобилна индустрия“, допълва той.

Сделката много прилича на знаковото споразумение, постигнато между Франция и Германия миналата седмица, в което е заложено 90% намаление на емисиите и никакво компенсиране за останалите 10%.

Европарламентът и държавите членки трябва да се споразумеят за позициите си, преди да седнат на масата за преговори за окончателния вид на сделката.

Промените ще премахнат изискването новите автомобили, продавани от 2035 г. нататък, да бъдат климатично неутрални, което ще позволи на превозните средства с двигател с вътрешно горене да останат на пазара. Автомобилните производители твърдят, че е необходима по-голяма гъвкавост, за да се защити индустрията, докато критиците предупреждават, че отслабването на климатичната цел ще направи така, че Европа ще изостане още повече от Китай в надпреварата за електрифициране.

Парламентарните групи се споразумяха и за по-голяма гъвкавост за т.нар. „суперкредити“ за електрически превозни средства и по-свободни правила за микробусите.

Мениджър

✓ Volkswagen ще замрази заплатите на служителите си в световен мащаб до 2030 г.

Германският автомобилен производител Volkswagen (VW) реши да замрази заплатите на повечето си служители по целия свят до 2030 г. Това съобщи германският вестник Sueddeutsche Zeitung (SZ), позовавайки се на вътрешен корпоративен документ. В него ръководството на VW е инструктирало своите подразделения в различни страни да замразят заплатите на сегашните нива и да не планират да ги увеличават през следващите години. Според Sueddeutsche Zeitung изискването е в сила от началото на октомври.

Работническият съвет на компанията, който представлява служителите, и профсъюзът IG Metall потвърдиха съществуването на такъв документ пред вестника. Ръководството на VW отказа да коментира тази информация.

VW наема приблизително 660 000 души по целия свят, 275 000 от които са в Германия. Както отбелязва Handelsblatt, не е ясно как точно компанията ще приложи замразяването на заплатите, тъй като заплатите обикновено се договарят на местно ниво чрез колективни трудови договори. Синдикатът и работническият съвет вече нарекоха плановите нереалистични и заявиха, че ще им се противопоставят. Те отбелязват, че ако заплатите наистина бъдат замразени, те ще загубят приблизително 10% от покупателната си способност до края на десетилетието.

Проблемите на VW продължават от години. Компанията обсъжда затварянето на няколко завода и планира да съкрати 100 000 служители. Акциите ѝ са паднали с една трета от началото на годината и с 64% през последните пет години.

✓ Главният икономист на ЕЦБ се застъпи за механизми за ликвидна подкрепа на чужди държави

Европейската централна банка (ЕЦБ) може да засили глобалната роля на еврото и да разшири обхвата на своята парична политика, като предостави механизми за ликвидна подкрепа на чужди държави, заяви днес главният икономист на ЕЦБ Филип Лейн, цитиран от Ройтерс.

По време на събитие при закрити врати в Шанхай, озаглавено „Паричната система отвъд долара“, Лейн отбеляза, че интересът към наскоро разширените инструменти на ЕЦБ за осигуряване на ликвидност в евро е бил значителен – над 30 централни банки са проявили интерес.

„Ликвидните линии укрепват доверието във валутата и намаляват свързаните с нея рискове, което подпомага по-широкото ѝ използване“, заяви той на събитието, част от годишната среща на върха „Bund“.

Тези коментари идват в момент, когато политици по целия свят поставят под въпрос дългосрочното господство на долара, предвид непредсказуемата икономическа политика на президента на САЩ Доналд Тръмп.

Лейн изтъкна, че по-широкото международно използване на еврото би подобрило способността на ЕЦБ да изпълнява мандата си за поддържане на ценовата стабилност, като разшири глобалното въздействие на паричната политика на еврозоната.

Той посочи, че инструментът на ЕЦБ, наречен EUREP – който позволява на чуждестранни централни банки да получават евро срещу обезпечение, деноминирано в единната валута, би могъл да стимулира пазарите на облигации в блока от 21 държави, най-вече чрез засилени покупки от страна на институции, управляващи официалните валутни резерви.

Председателят на ЕЦБ Кристин Лагард наскоро заяви, че банката преразглежда и своята мрежа от линии за валутни супове. Тези споразумения позволяват на големи централни банки – включително Федералния резерв на САЩ и Народната банка на Китай – да обменят своите национални валути за евро.

Лейн отбелязва, че подобни механизми могат да насърчат кредитирането в евро, но трябва да бъдат предназначени за централни банки на държави, които имат тесни финансови връзки с еврозоната и доказана способност да погасяват задълженията си, деноминирани в евро.

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ **МАЕ не очаква нормализиране на петролния пазар през 2027 г.**

Международната агенция за енергията (МАЕ) не вижда реални перспективи за нормализиране на петролния пазар през 2027 г. и не изключва ново освобождаване на стратегически резерви, ако проблемите с доставките се задълбочат. Това заяви изпълнителният директор на агенцията Фатих Бирол в Лондон на среща за енергийния преход, организирана от в. "Файненшъл таймс", предаде Франс прес, цитирана от БТА.

"Лично аз не виждам никаква реална перспектива 2027 г. да бъде година на нормализиране" на петролния пазар, посочи Бирол. По думите му правителствата може да предприемат допълнителни действия, ако напрежението на пазара стане прекомерно.

През март МАЕ обяви освобождаването на 400 млн. барела петрол от стратегическите резерви. Това представлява около 20% от общите количества от над 1,8 млрд. барела, които държавите и индустрията поддържат съгласно правителствени изисквания. "Освободените от март 400 милиона барела са значително количество, но са само 20 на сто от петрола, с който разполагаме. Останалите 80 на сто все още са в резерв", заяви Бирол. МАЕ обединява 32 държави, като основната ѝ цел е да гарантира енергийната им сигурност.

Към средата на октомври на пазара вече са били пуснати около 330 млн. барела от обявените количества, сочат данните на агенцията. Междувременно напрежението при доставките на дизелово гориво е накарало страните членки да ускорят освобождаването на оставащите около 100 млн. барела.

Франция също предприема действия за ограничаване на натиска върху цените. От ноември страната планира в продължение на 3 месеца да пусне на пазара 10 млн. барела дизелово гориво с цел да понижи цените на бензиностанциите.

В последния си месечен доклад за петролните пазари МАЕ предупреди, че очакваното увеличение на световното производство на дизел в началото на 2027 г. няма да бъде достатъчно, за да компенсира недостига, натрупан през 2026 г. Бирол коментира и намаляващото внимание към климатичните промени в международната политика въпреки зачестяването и засилването на екстремните метеорологични явления. "В един нормален свят бихме им обръщали повече внимание, но интересът към тях намалява", заяви той. Междувременно предстоящата през ноември Конференция на ООН за изменението на климата (КОП 31) вече е обект на критики от екологични организации, които смятат, че амбициите ѝ са недостатъчни.

✓ **Полският парламента решава дали да изправи пред трибунал управителя на централната банка**

Долната камара на полския парламент ще гласува през втората половина на ноември дали гуверньорът на Националната банка на Полша Адам Глапински да бъде изправен пред държавен трибунал по обвинения в нарушаване на конституцията. Това съобщи председателят на парламента Влодзимеж Чажаста, цитиран от Ройтерс.

Парламентарна комисия разглежда случая от май 2024 г., като досега е изслушала над 50 свидетели. В началото на октомври тя препоръча Глапински да бъде изправен пред трибунал. Гуверньорът, чийто мандат изтича през юни 2028 г., отхвърля обвиненията. От централната банка ги определят като "напълно необосновани". "Планираме гласуването да се проведе през втората половина на ноември", заяви Чажаста на пресконференция, пише БТА.

Според мнозинството в парламентарната комисия Глапински е нарушил конституцията и законодателството, като косвено е подпомагал финансирането на бюджетния дефицит чрез покупки на активи през 2020-2021 г. Той е обвинен и че е извършвал подобни операции без необходимото разрешение от Съвета по парична политика, както и че е допуснал политизиране на централната банка.

За да бъде одобрено предложението за изправянето му пред трибунал, според действащия закон е необходимо абсолютно мнозинство от гласовете, при условие че в заседанието участват най-малко половината от депутатите.

През 2024 г. обаче Конституционният трибунал постанови, че за такова решение е нужно мнозинство от 3/5 от депутатите. Според същото постановление започването на процедура срещу гуверньора не означава автоматично, че той трябва да бъде отстранен от поста си. Правителството оспорва законността на тези решения.

Попитан какво мнозинство ще бъде необходимо за гласуването и дали Глапински може да загуби поста си, Чажаста отговори: "Когато му дойде времето, ще отговоря на всички възникващи въпроси."

Долната камара на полския парламент има правомощията да назначава и освобождава гуверньора на централната банка по предложение на президента на страната.

3e-news.net

✓ ЕС и Нова Каледония подписаха стратегическо партньорство за критични суровини

Днес Европейската Комисия и правителството на Нова Каледония подписаха Меморандум за разбирателство, установявайки стратегическо партньорство относно веригите за създаване на стойност за суровини, предадоха от пресслужбата на Комисията. Меморандумът бе подписан в Нумеа, столицата на острова, от зам.-председателя на ЕМ и еврокомисар по индустриална стратегия Стефан Сежурне, президента на Нова Каледония Милакуло Тукумули, както и от члена на правителството, отговарящ за енергетиката и минното дело – Алсид Понга.

Меморандумът за разбирателство установява политическа рамка, в която двете страни ще си кооперират във веригите за създаване на стойност за суровини. Нова Каледония е един от водещите производители на никел с дял 3.1% в световното производство през 2024г. Меморандумът за разбирателство потвърждава за по-широкия минерален потенциал на Нова Каледония и за нейния привилегирован статут на отвъдморска страна или територия (ОСТ). Това е 17-тото стратегическо партньорство в сферата на критичните суровини, което ЕС подписва от 2021г. насам.

Стефан Сежурне заяви: "Европа се нуждае от надеждни партньори, за да диверсифицира веригите си за доставки на суровини от критично значение, а Нова Каледония разполага с ресурсите, индустриалния опит и ноу-хаута, за да изиграе стратегическа роля в това начинание. Амбицията ни е ясна: да превърнем Нова Каледония в предпочитан доставчик за европейската индустрия, като същевременно направим Европа предпочитан партньор за инвестиции, финансиране и нови индустриални възможности в Нова Каледония. Тук не става въпрос просто за осигуряване на доставки на никел за Европа. Става въпрос за създаване на стойност, подкрепа за работните места и изграждане на общо индустриално бъдеще."

Меморандумът установява 5 области на сътрудничество:

- Насърчаване на икономическата и промишлената интеграция на веригите за създаване на стойност за критични суровини и други суровини

По тази линия двете страни ще разработват проекти от общ интерес: улесняване на достъпа до финансиране с цел привличане на допълнителни инвестиции в съответствие със стратегията „Global Gateway“ и подхода „Екип Европа“; както и мобилизиране на съответните инструменти на ЕС, държавите членки и финансовите институции, както и на частни инвестиции.

- Сътрудничество с цел да се гарантира, че секторът на Нова Каледония за минерали да бъде лост за устойчив и инклузивен растеж, съпроводен от създаване на стойност на местно и национално равнище.

Тази област обхваща устойчивата експлоатация на минералните ресурси, включително закриването и рехабилитацията на минните площадки, както и прилагане на стриктни екологични, социални и управленски стандарти от европейското законодателство, споразумения, наръчници и добри практики.

- Мобилизиране на подкрепа за нужната инфраструктура, взимайки под внимание транспорта и енергийната инфраструктура на Нова Каледония.
- Укрепване на развитието на умения в областта на веригите за създаване на стойност за суровини, включително чрез сътрудничество с образователни, обучителни, изследователски и индустриални играчи.
- Сътрудничество по линия на изследванията и иновациите в областта на проучването, добива, обработката, рециклиращите технологии, рафинирането и заместването на суровини, кръговото им използване, както и разработването на иновативни подходи за закриване и рехабилитация на минни площадки.

Какво следва

След подписването на Меморандума за разбирателство, ЕС и Нова Каледония съвместно ще изготвят пътна карта, като се консултират с всички държави — членки на ЕС, Европейската инвестиционна банка, представители на индустрията и партньори. Пътната карта ще включва конкретни действия за превръщането на стратегическото партньорство в реалност. От 2021 г. насам Европейската комисия е сключила стратегически партньорства в областта на суровините със следните държави: през 2021 г. — с Канада и Украйна; през 2022 г. — с Казахстан и Намибия; през 2023 г. — с Аржентина, Чили, Демократична република Конго, Замбия и Гренландия; през 2024 г. — с Руанда, Норвегия, Узбекистан, Австралия и Сърбия; през 2025 г. — с Южна Африка; и през 2026 г. — със САЩ.

✓ Ерата на недостига ще възнагради активните инвестиции, насочени към добавяне на енергия

В продължение на десетилетия инвеститорите действаха в „епоха на изобилие“ — период, характеризиращ се с глобализирани вериги за доставки, доставки по модела „точно навреме“ (just-in-time) и убеждението, че критично важните ресурси винаги ще бъдат налични, когато са необходими.

Смущенията във веригите за доставки и геополитическите конфликти през последните пет години ясно показаха, че тази епоха е приключила. Светът вече е навлязъл в „епоха на недостиг“, в която структурно по-високото търсене на енергия, метали и ресурси се сблъсква с последиците от дългогодишно недостатъчно инвестиране, уязвими вериги за доставки и геополитическо напрежение.

Признаците за тази промяна вече са налице. През изминалата година цените на ключови индустриални метали, като мед и алуминий, отбелязаха рязък скок, докато петролните пазари преминаха през бурни колебания на фона на геополитически конфликти в Близкия изток. Тези сътресения разкриха уязвимостта на световната икономика. Фокусът, който в продължение на 40 години бе насочен към „ефективност и оптимизация“ на доставките, отстъпи място на реалността, че прекъсванията във веригите и прекомерната зависимост създават сериозни икономически рискове. Търсенето на физически ресурси нараства все по-ускорено. Бързо разрастващата се глобална средна класа, възходът на изкуствения интелект и енергийните нужди на центровете за данни, разходите за отбрана, както и продължаващата електрификация на транспорта и индустрията — всичко това води до повишаване на потреблението.

Според Международната агенция по енергетика (МАЕ), само търсенето на електроенергия от центровете за данни в световен мащаб се очаква да се удвои до 2030 г. и да се утрои до 2035 г. спрямо нивата от 2024 г. Този ръст в търсенето идва след десетилетия на недостатъчни инвестиции в предлагането в рамките на „реалната“ икономика, което е довело до опасна концентрация в производството на ресурси. Много от активите, необходими за задоволяване на това търсене, притежават и привлекателни характеристики, които могат да бъдат описани с акронима „HALO“ — те съчетават висока капиталоемкост с нисък риск от морално остаряване. Ключови инфраструктурни обекти, като електропреносни мрежи, тръбопроводи и железопътни системи, могат да останат в експлоатация в продължение на десетилетия, осигурявайки устойчиви парични потоци и дългосрочна стратегическа стойност.

Глобалната енергийна система претърпява една от най-значимите трансформации в своята история. Но противно на популярния наратив за възобновяемата енергия, която замества петрола и газа, това не е прост преход от „старо“ към „ново“. По-скоро това е история за добавяне на енергия.

Търсенето на енергия се ускорява и бъдещето на енергетиката изисква разширяване както на традиционните, така и на алтернативните енергийни източници, за да се отговори на изискванията за растеж по рентабилен начин. Дори когато се очаква пазарният дял на алтернативната енергия да се удвои през следващите две десетилетия, прогнозираме, че потреблението на традиционна енергия (без въглища) ще нарасне с 23%, за да се задоволи устойчивото търсене. Казано по-просто: светът се нуждае от повече от всичко.

Освен това, веригата за създаване на стойност в енергетиката през следващото десетилетие ще изглежда много по-различно от веригата за създаване на стойност през последното десетилетие - инвестиционните стратегии трябва да се адаптират и да бъдат насочени към бъдещето. Различната динамика на търсенето и предлагането между различните сектори увеличава значението на активното управление на инвестициите.

Разпределението на възвръщаемостта в енергийните вериги за създаване на стойност е широко и нараства. Интегрираните петролни компании, износители на втечен природен газ, разработчиците на ядрена енергия, новаторите в областта на съхранението на батерии и операторите на средни потоци са изправени пред различна динамика на търсенето и предлагането, регулаторна среда и геополитическа експозиция.

Пасивните инвестиционни подходи, които третираат енергията като монолит, рискуват да пропуснат нюанса и възможността и да не успеят да се адаптират към този променящ се пейзаж. Печеливши и губещи ще се материализират от двете страни на пътеката за енергийни доставки.

Разгръщането на възобновяема енергия и други технологии ще изисква огромни инвестиции в мрежова инфраструктура, преносни линии и технологии за съхранение. Очаква се глобалните инвестиции в чиста енергия да нараснат до 2,2 трилиона долара през 2026 г., като инвестициите в развитите икономики и Китай ще се увеличат със 7% на годишна база, събщи МАЕ в своя доклад за световните енергийни инвестиции за 2026 г.

Базовите източници на електроенергия, като ядрената енергетика, отбелязват подновен растеж, тъй като нарастващото търсене на електроенергия, съчетано с непостоянството на производството на възобновяема енергия, увеличава нуждата от надеждна, денонощна енергия, която не зависи от специфични метеорологични или климатични условия.

Изграждането на инфраструктура – включително електропреносни мрежи, съхранение на енергия и газопроводи – представлява едни от най-убедителните възможности, предвид острата нужда от по-устойчиво разпределение на енергията. С нарастването на глобалното потребление, инфраструктурните компании осигуряват гръбнака на енергийната система.

Инвестиционните мениджъри, които внедряват иновации и изграждат продукти, съобразени с бъдещето на енергетиката, модернизацията на инфраструктурата и недостига на ресурси, може би са в най-добра позиция да уловят дългосрочните структурни промени, преоформящи световната икономика, и да избегнат капаните. Подход, който комбинира традиционни и алтернативни енергийни източници, може най-добре да отрази реалността, че никое отделно гориво не може само по себе си да задоволи глобалните нужди.

Този „прагматичен“ подход позволява динамично разпределение във всички аспекти на бъдещата енергийна икономика. Ерата на недостига е определяща характеристика на следващото десетилетие, а не временна фаза. Ограниченията в предлагането, геополитическата фрагментация и нарастващото търсене преоформят инвестиционния пейзаж в областта на природните ресурси, енергетиката и инфраструктурата. В тази среда реалните активи предлагат диверсификация, устойчивост на инфлацията и излагане на мощни дългосрочни тенденции. Но нарастващият прилив няма да повдигне всички лодки. За инвеститорите, които искат да диверсифицират портфейлите си, активното управление в „HALO“ икономиката никога не е било по-важно.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ ЕС и Канада ще уточнят условията за асоциирано членство до 2027 г.

- ЕС и Канада планират да определят пълния обхват на асоциираното членство на Канада до срещата на върха през 2027 г.
- Канада ще допуска до 49 000 китайски електромобила годишно при митническа ставка от около 6%
- Споразумението CETA премахва митата върху почти всички стоки, но 10 държави от ЕС все още не са го ратифицирали

Двете страни ще поемат ангажимент за изграждането на „по-дълбоки, по-интегрирани и стратегически съгласувани отношения“, става ясно от проект на съвместно комюнике, което трябва да бъде договорено на срещата на 29 и 30 октомври. „Пълният обхват на това асоциирано членство ще бъде определен на срещата на върха ЕС–Канада през 2027 г.“, се посочва в документа.

Канадският премиер Марк Карни ще бъде домакин в Монреал на председателя на Европейския съвет Антониу Коша, който представлява 27-те държави членки на ЕС, и на председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен. Комисията е изпълнителният орган на съюза.

Предложението идва след визита на Карни в Европейския парламент

Срещата следва посещението на Карни в Европейския парламент в Страсбург миналия месец, когато фон дер Лайен предложи Канада да стане първият „асоцииран член“ на ЕС.

Тя лансира и идеята за „Алианс за бъдещето“, който да обхваща икономическата сигурност, критичните суровини, технологиите, енергетиката и отбраната. Очаква се двете страни да използват срещата в Монреал, за да започнат да уточняват практическите механизми на това по-тясно партньорство.

Говорител на Коша, който отговаря за срещите на върха на ЕС, отказа да коментира проекта на комюнике.

Икономическата сигурност и веригите за доставки ускорят сближаването

Стремешът към по-тясна интеграция отразява усилията от двете страни на Атлантическия океан да се ограничи зависимостта от все по-ненадеждни търговски партньори и да се гарантира сигурността на стратегически важните вериги за доставки.

Последният проект на комюникето, който все още може да бъде променен преди окончателното му приемане, отваря възможност за по-тясно съгласуване между ЕС и Канада на мерките за икономическа сигурност.

Двете страни ще осигуряват „взаимно благоприятно отношение“ в рамките на съответните си политики за икономическа сигурност, ако съгласуват стратегиите си, се посочва в документа. Това е едва прикрита препратка към Китай.

ЕС затяга контрола върху китайските електромобили, а Канада смекчава ограниченията

Миналата седмица ЕС постигна съгласие по планове за ограничаване на броя на китайските електромобили, влизащи на европейския пазар, до 350 000 годишно. Съюзът подкрепи и предложения за създаване на нови търговски инструменти, които биха могли напълно да прекъснат достъпа на Пекин до единния европейски пазар.

По-рано тази година Канада промени собствената си политика спрямо вноса на китайски автомобили, като се съгласи да допуска до 49 000 китайски електромобила за период от 12 месеца при митническа ставка от около 6%.

Преди това страната следваше подхода на САЩ и налагаше мита от над 100% върху тези продукти, което на практика ги изключваше от пазара.

Споразумението СЕТА вече урежда търговията между партньорите

Търговията между ЕС и Канада вече се регулира от СЕТА - широкообхватно споразумение, сключено преди десетилетие.

То премахва митата върху почти всички стоки и осигури на ЕС по-широк достъп до канадския пазар на услуги. Макар споразумението да се прилага временно, 10 държави членки на ЕС все още не са го ратифицирали.

Енергетиката, критичните суровини и изкуственият интелект са сред новите приоритети

Според проекта на комюникето ЕС и Канада искат да проучат възможностите за допълнително сътрудничество в областта на енергетиката, критичните суровини, изкуствения интелект, изчислителната инфраструктура и финансовите услуги.

✓ Светът трябва да инвестира \$332 млрд., за да избегне недостиг на мед

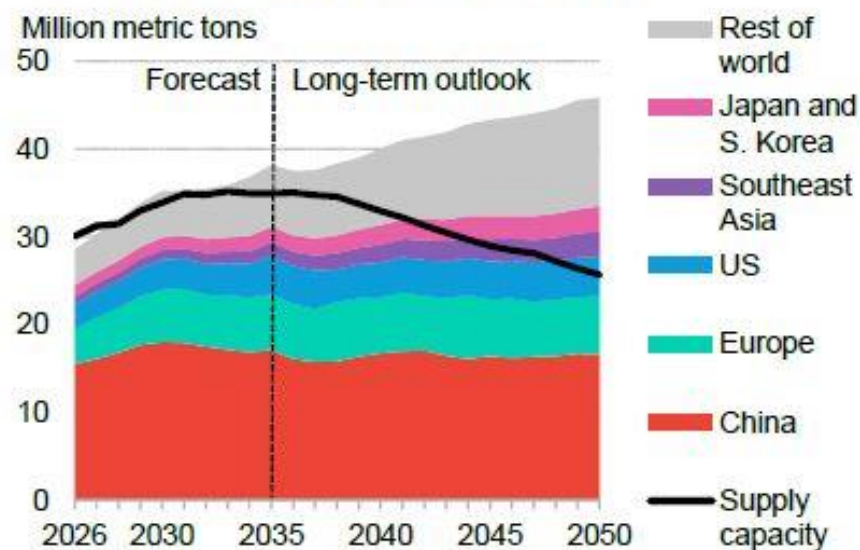
- Търсенето на мед за електрификация се очаква да нарасне с 89% до 23,3 млн. тона през 2050 г.
- Дори при необходимите инвестиции недостигът може да се запази поне до 2043 г. заради средния 17-годишен срок за разработване на нова мина.

Медните мини се нуждаят от нови инвестиции в размер на около 332 млрд. долара, за да предотвратят бъдещ шок в предлагането, сочат оценки на BloombergNEF.

Без значителни капиталови вложения на пазара на мед се очертава недостиг от 20 млн. метрични тона до 2050 г., което създава риск от сериозно свиване на предлагането, способно да забави прехода към електрификация. Това се посочва в доклад, публикуван във вторник.

Очаква се пазарът да премине към дефицит през 2028 г., тъй като търсенето нараства, а производителите срещат трудности да компенсират спада в добива, посочват анализатори на BloombergNEF.

Figure 28: Global copper demand, by region

Source: BloombergNEF

Търсене на мед по света, по региони

Електрификацията увеличава търсенето на мед

Отказът от изкопаемите горива и преминаването към електрификация на всичко - от автомобилите до центровете за данни - превръщат медта във водещия метал с най-сериозни ограничения пред предлагането сред разглежданите в доклада на BloombergNEF за металите, необходими за енергийния преход.

Очаква се търсенето на мед, свързано с електрификацията, да нарасне с 89% до 23,3 млн. тона през 2050 г., което ще представлява повече от половината от общото потребление на метала.

„Електрифицираният транспорт е приложението на медта, което расте най-бързо“, пишат анализаторите. „Електрическите автомобили, камиони и автобуси, чието навлизане ще се ускори рязко през периода 2026-2050 г., се нуждаят от мед в електродвигателите, инверторите, батериите, кабелите за високо напрежение и зарядните устройства.“

Червеният метал ще продължи да се търси и в строителството, промишленото производство и потребителските стоки. Центровете за данни обаче представляват само „капка в морето“ от общото търсене на мед.

Новите мини не компенсират спада в добива

В земните недра може да има достатъчно мед, но новите мини и разширяването на съществуващите не напредват достатъчно бързо, за да компенсират намаляващия добив от действащите находища.

Без допълнителни инвестиции общото предлагане може да спадне с 14,5% до 25,7 млн. тона през 2050 г. спрямо 30 млн. тона през 2026 г. Намаляването на съдържанието на мед в добиваната руда ще повиши производствените разходи, а рециклирането няма да е достатъчно, за да компенсира по-ниския добив от първични източници.

Високата електропроводимост и издръжливостта на медта затрудняват замяната ѝ с други материали. Високите цени обаче могат да насърчат използването на алуминий при въздушните електропроводи, някои кабели и други приложения.

Дори ако необходимите 332 млрд. долара бъдат инвестирани в нови мини, недостигът вероятно ще се запази поне до 2043 г., тъй като разработването на една медна мина отнема средно 17 години.

Чили запазва водещата си позиция

Очаква се Чили да остане най-големият производител на първична мед, въпреки че се очаква добивът в страната да спадне до 4,8 млн. тона през 2050 г. спрямо 5,8 млн. тона през 2026 г., сочат оценките на BloombergNEF.

Въпреки това делът на страната в добива на мед от мини ще нарасне до 28% от 24%, тъй като производството в останалите държави се очаква да намалява по-бързо.

✓ Българската икономика е растяла малко по-бавно през последните години, показва ревизия на НСИ

Българската икономика е растяла малко по-бавно през последните осем години, отколкото се смяташе досега - това показват данните след мащабна ревизия на Националния статистически институт (НСИ). Средният годишен ръст на реалния брутен вътрешен продукт (БВП) за периода 2018 - 2025 г. всъщност възлиза на 2.6% вместо на 2.9%. Номинално обаче размерът на икономиката се оказва по-голям, като общо за периода са добавени около 2.1 млрд. евро, става ясно от новите данни.

Конкретно за 2025 г. ръстът също е малко по-нисък - 3% вместо 3.1% според предварителните данни. Номиналната стойност на БВП обаче е ревизирана нагоре с над половин милиард евро и вече възлиза на 116.5 млрд. евро.

Статистическите служби често ревизират експресни и предварителни данни за икономиката за предходни периоди, тъй като те показват най-ранни оценки за индикаторите с наличната към момента информация. Впоследствие обаче постъпването на по-пълни данни позволява да се изгради по-завършена картина. Ревизията с няколко години назад се случва по-рядко и се дължи включително и на промени в методологията.

"В съответствие с политиката за ревизии на НСИ и изискванията на Евростат данните за периода 2018 - 2024 г. са ревизирани вследствие на методологическа ревизия, насочена към усъвършенстване на методите за изчисляване на компонентите на БВП по трите метода. Ревизията за периода 2018 - 2022 г. се основава на внедряването на окончателни данни за компонентите на БВП, разработени в таблиците "Ресурс - използване", а за периода 2023 - 2024 г. - на актуализирани данни от платежния баланс", обясняват от НСИ.

По-малко реално, повече номинално

По-сериозно засегнати от ревизията са годините по време на ковид кризата и последвалата висока инфлация, които вероятно са направили и измерванията по-трудни. Най-голяма промяна се вижда при ръста за 2021 г., който е свален с цели 1.7 процентни пункта до 6.1%. Значително надолу е ревизиран и резултатът за 2022 г., като според новите данни възлиза на 3.3% вместо на 4.1%. Половин процентен пункт се губи и за 2019 г., като растежът вече възлиза на 3.3%. Спадът през пандемичната 2020 г. пак се оказва, че е бил по-слаб - 2.5% вместо 3.1%. Промените за останалите години са по-малки - в порядъка на 0.1-0.3 пункта.

Разбивката по компоненти показва малко по-слаб ръст на потреблението, което средно през периода расте с 4% вместо с 4.4% за сметка на повече инвестиции в дълготрайни активи - 4.5% вместо 4%. Конкретно за 2025 г. потреблението остава двигател на икономиката със силен ръст 7.2% (макар и 0.4 пункта надолу след ревизията). За общия растеж допринасят и инвестициите, които се увеличават с 15.6% спрямо 2024 г. (4.2 пункта нагоре спрямо предварителните данни).

Ревизията в номиналната стойност на икономиката пак е в посока нагоре с общо около 2.1 млрд. евро за годините 2018 - 2025 г. Най-сериозни са промените за последните три години, където резултатът е повишен с по над половин милиард евро за всяка.

По-високият номинален ръст на БВП на фона на по-нисък реален на практика означава, че по-голяма част от повишението на номиналните стойности се дължи на ръст на цените. Става въпрос за дефлатора на БВП, който измерва промяната на цените общо в икономиката, за разлика от инфлацията по ИПЦ, чийто фокус са само потребителските стоки и услуги. Така например при съпоставка на номинален с реален БВП може да се изчисли, че общият ръст на цените всъщност е бил по-висок през 2021 и 2022 г. - съответно с 1.6 пр.п. до 8.6% и с 1.2 пр.п. до 17.1% според новите данни.

Номиналният размер на БВП има значение за редица показатели, включително за бюджетния дефицит и държавния дълг например, измерени като дял от икономиката. Конкретно за 2025 г. разликата заради по-големия размер на БВП е в посока по-ниски дефицит и дълг, но не променя съществено картината.

Ревизията може да се отрази и на прогнозите за тази и следващата година заради промяна в базата, макар че ефектът вероятно ще е сравнително малък. За момента повечето институции залагат ръст между 2.5% и 3% за 2026 г. и известно забавяне догодина в порядъка на 2.2-2.8%.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове

БНТ, Денят започва

- Тема: Сигурността в Черно море след атаките с дронове -; Гост - министърът на транспорта и съобщенията Георги Пеев.
Тема: От производителя до потребителя - как се формира цената на основните храни и какъв е контролът на надценките.
Тема: Ромео от Стара Загора - историята на най-стария сокол с над 60 деца.

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Прогнозите за вота - данни от социологически проучвания
- Тема: Парите в хазната и в джоба ни; Гост - Асен Василев

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - стр. 1, 5 - Премиерът Румен Радев към 500 лекари, на които вярваме: С ваша помощ да излекуваме здравеопазването от злоупотреби
- в. Труд - стр. 1, 4, 5 - „Златно" масло с безобразни надценки продават веригите
- в. Телеграф - стр. 1, 4, 5 - Без глоба за стар водомер

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - стр. 2, 3 - Кандидат за кмет и съпругата му измамили 30 души с 2,5 млн. евро за инвестиции в жилища
- в. 24 часа - стр. 7 - Обучения на полигон за нови шофьори, ограничават и мощността на колите им
- в. Труд - стр. 3 - Достъпът до лекарства блокиран от закон
- в. Труд - стр. 5 - Чуждите инвестиции нараснаха два пъти
- в. Телеграф - стр. 2 - 64 сигнала за нарушаване на изборното законодателство
- в. Телеграф - стр. 6 - Наш ватман взриви мрежата

Водещи интервюта

- в. 24 часа - стр. 10, 11 - Ивайло Филипов: Безплатно всеки може да сдвои пациентското си досие с телефона, за да знае дали му е извършена медицинска услуга
- в. Труд - стр. 10, 11- Красимир Георгиев: Вземане на книжката и проверочен изпит могат да дисциплинират шофьорите
- в. Телеграф - стр. 10, 11 - Журналистът Божидар Чеков: Френската политическа действителност отговаря на българската

Водещи анализи

- в. 24 часа - стр. 9, 10 - Куцо пате или шат на патката главата?
- в. Труд - стр. 9 - Фалшиви бомбени заплахи, но истинска паника: комуникацията отново е провал
- в. Телеграф - стр. 10 - Ретро водомер, дистанционно дране

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2026 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.